

port betaald

postnl

GROEI & BLOEI

Afd. Heerenveen
en Omstreken

WINTERWANDELING 26 januari 2019

GROENE NIEUWSBERICHTEN
december, januari, februari 2018/2019

tuincentrum

de Koning

**Meerweg 3
8507 CA Rohel**

**Telefoon: (0513) 55 13 31
Telefax: (0513) 55 11 66
www.tuincentrum-dekoning.nl**

Visser Plant

Boomkwekerij / Plantencentrum

Bûtewei 12, 8408 HC Lippenhuizen

Tel.: (0513) 46 15 78 Fax: (0513) 46 01 52

www.visserplant.nl

GESPECIALISEERD IN:

*Bomen, Heesters, Coniferen, Bosplantsoen,
Rhododendrons, Klimplanten, Bamboes,
Italiaanse Import, enz., enz.*

De best gesorteerde kwekerij v/h Noorden

Leden Groei en Bloei ontvangen op vertoon van pasje 5% korting

GROEI & BLOEI

Van het bestuur

Na een droge, warme zomer en dito nazomer is het dan toch herfst geworden. Het liefst hebben we voordat de winter begint nog een paar regendagen, want de tuinen kunnen echt wel wat water gebruiken. Dan kunnen we in onze warme huizen alvast weer tuin- of balkonplannen maken voor het volgende jaar.

In 2019 bestaat onze afdeling 55 jaar en daar willen we aandacht aan besteden, want we zijn nog steeds een actieve vereniging die veel activiteiten per jaar voor de leden organiseert. Er komt in juni een zogenaamde *Inspiratiedag*, een bijzondere dag waarop we zoveel mogelijk mensen (leden en niet-leden) hopen te inspireren en interesseren voor alles wat met onze passie te maken heeft.

In de komende periode gaat een kleine werkgroep zich verdiepen in de invulling van die dag. Lijkt het u leuk om in de werkgroep mee te doen? Laat het me weten.

In deze Groene Nieuwsberichten treft u het jaarprogramma 2019 van onze afdeling aan. Het is mooi dat alle werkgroepjes steeds weer met nieuwe ideeën komen voor de invulling van de ledenavonden, workshops, bloemschikken en andere activiteiten.

Ik wens iedereen een goede winterperiode en een gezond nieuw jaar.

Jannie Koster - van Leeuwen, voorzitter

Komende activiteiten in 2018-2019

Lezingen :

20.00 uur Nordwin College, Domela Nieuwenhuisweg 3, Heerenveen

Maandag 20 november	Verfplanten op de Chelsea Flower Show (zie vorige Groene Nieuwsberichten)
Maandag 25 februari	Het Voedselbos

En verder:

Zaterdag 15 december	Kerstworkshop
Zaterdag 26 januari	Winterwandeling Delleboersterheide Oldeberkoop
Zaterdag 12 januari	Onderhoud gereedschap
Zaterdag 16 februari	Fruitbomen enten
Zaterdag ?? februari	Snoeien van fruitbomen

Ledenavond: **Maandag 25 februari 2019**

Onderwerp: Het Voedselbos

Spreeker: Sietske Metz

In het kader van 'duurzaamheid' worden we regelmatig geconfronteerd met de vraag hoe we daar zelf in onze eigen omgeving vorm en inhoud aan kunnen geven. Er komt steeds meer belangstelling voor moestuinieren en andere vormen van eigen kweek van voedingsproducten. Zo werd ook bekend dat de *Kwekerij Arborealis* bezig was met het concept 'Voedselbos'.

We zijn daarom heel blij dat we Sietske Metz van deze kwekerij in Wilhelminaoord bereid hebben gevonden ons meer over dit concept te vertellen.

Zij schreef ons:

"*Voedselbos Kwekerij Arborealis* staat voor duurzaam gekweekte eetbare bomen, heesters en kruidachtigen. Omdat we steeds op zoek zijn naar een duurzame manier van kweken en leven past het concept van het Voedselbos perfect binnen de opzet van onze kwekerij.

We richten ons op het opkweken en aanbieden van een breed en bruikbaar voedselbosassortiment en experimenteren graag met nieuwe of herontdekte soorten.

In de lezing vertellen we aan de hand van voorbeelden wat een voedselbos nu eigenlijk inhoudt, en hoe een goed voedselbos is opgebouwd. Ook komen de meer en minder bekende planten aan bod die je kan gebruiken om je voedselbos – of voedseltuin!- op te bouwen.

Ook gaan we in op de vraag wanneer iets een voedselbos is, en waarom je eigenlijk een voedselbos zou aanleggen. Want wat heeft een voedselbos naast eetbare planten nog meer te bieden? Is een voedselbos een modeverschijnsel, of heeft het een andere oorsprong?

Plantenliefhebbers opgelet: Zoals gezegd komen er ook flink wat bijzondere planten voorbij waarvan we de toepassing zullen bespreken. Deze zijn niet alleen geschikt voor in een voedselbos, ze zijn zeker mooi genoeg om een plekje in de siertuin te verdienen! Graag tot ziens!"

Kerstworkshop

Datum: zaterdagmiddag 15 december

Kerstworkshop

Elk jaar is het weer een uitdaging om iets bijzonders te
Maken wat past in je eigen interieur.
Dit jaar wordt het *een feestelijk tafelstuk*.
Het stuk wordt gemaakt op een door u zelf meegebrachte
langwerpige, ovale of ronde schaal (ca. 40 cm).
Verder neem je mee: kerstgroen, coniferengroen, hulst,
hederablاد, skimmia en mos.

En kerstmaterialen zoals: kerstballen, dennenappels, lampjes,
lint en evt. bloemen, in kleuren die passen in je huis.

En, tot slot, ook meenemen: eigen gereedschap
als mesje en snoeischaar.
Wij zorgen voor oasis, kling, prikkers,
bloemistendraad
en wat extra groen.

Datum zaterdagmiddag 15 december 2018
Tijd 14.00 – 16.00 uur (zaal open 13.30 uur)
Locatie Dorpshuis Bontebok,
Eerste Compagnonsweg 2,
8415 AC Bontebok.

De kosten zijn inclusief koffie/thee en iets lekkers:
voor leden 10 euro, voor niet-leden 15 euro.

Opgave vóór 1 december bij Jannie Koster
via de mail: jkvl@ziggo.nl.
Maximum aantal deelnemers: 14.

Workshop Onderhoud gereedschap

Datum: zaterdag 12 januari

De tuin is in rust en de tuinliefhebber kan nu andere dingen gaan doen die toch met de tuin te maken hebben, zoals het onderhouden van het gereedschap, want we willen in het nieuwe tuinseizoen natuurlijk met schoon en scherp gereedschap aan de slag.

Ook in 2019 is er de mogelijkheid om uw gereedschap onder enthousiaste en deskundige begeleiding te slijpen en te smeren bij Gered Gereedschap Wolvega, **Industrieweg 14 B, 8471 AD Wolvega**.

Datum: zaterdag 12 januari 2019 tussen 9.00 en 11.00 uur.

De kosten bedragen 3,-- euro per deelnemer. Voor dat bedrag mag u max. 3 stuks gereedschap meenemen.

Aanmelden bij Jannie Koster – van Leeuwen per mail: [jkvl@ziggo.nl](mailto:jkv1@ziggo.nl).

De missie van landelijke stichting Gered Gereedschap is zorgen dat mensen in ontwikkelingslanden een zelfstandig bestaan kunnen opbouwen. De stichting geeft geen geld maar doneert gebruikt gereedschap aan bijv. technische scholen en startende ondernemers, zodat iemand zelf een vak kan leren en geld verdienen om zijn of haar gezin te onderhouden.

Gebruikt gereedschap kan ingeleverd worden op vele verzamelpunten in Nederland. Heeft u ongebruikt gereedschap in uw schuur of garage, dan kunt u dat meenemen naar Wolvega waar het door vakkundige vrijwilligers wordt nagekeken en opgeknapt. Zij zorgen er dan voor dat het weer hergebruikt gaat worden.

Winterwandeling op de Delleboersterheide

Datum: Zaterdag 26 januari 2019

De Delleboersterheide is een beekdallandschap. Het is 195 hectare groot en ligt langs de Tjonger bij Oldeberkoop. Het gebied wordt beheerd door It Fryske Gea. Wij gaan wandelen onder begeleiding van een gids van It Fryske Gea.

Sinds de eerste aankoop in 1951, werd het gebied sterk uitgebreid. Het beleid is erop gericht om het oorspronkelijke karakter van het beekdallandschap terug te krijgen. Daartoe werd de heide afgestoken en ontdaan van boomopslag. Vennetjes en de oude meanders werden schoongemaakt en sluizen gesloten. Door verhoging van de waterstand kwam er weer water in de vennetjes. Door verwijdering van de toplaag en afvoer van voedselrijke grond ontstond een gevarieerde vegetatie in een heuvelachtig landschap.

Zaterdag 26 januari van 14.00 tot ca. 16.00 uur

Kosten: € 5,00 pp

Opgave vooraf is verplicht: vóór 19 januari bij Johanna Feenstra

e-mail: johanna.feenstra@hotmail.com of tel. 06-22 822 444

Een routebeschrijving naar het parkeerterrein aan de Alberdalaan zal u na opgave voor de wandeling worden toegestuurd.

Kledingadvies: Laarzen of ander stevig schoeisel, wind- en waterdichte (warme jas)

Mocht u over een verrekijker beschikken dan is het aan te raden deze mee te nemen.

Workshop enten van fruitbomen

Datum: 16 februari

Op 16 februari 2019 van 10.00 -12.00 uur (met eventueel een uitloop tot 13.00 uur) wordt een workshop gegeven over het enten van fruitbomen. Op deze ochtend zullen leden van het kenniscentrum "Vrienden van het Oude Fruit" (www.vriendenvanhetoudefruit.nl) de deelnemers leren om enten op onderstammen van fruitbomen te plaatsen. De pomologen van dit kenniscentrum zullen een hoeveelheid enten mee nemen van oude fruitrassen die dreigen uit te sterven. Dat zijn doorgaans appels, peren en pruimen. Ieder kan dan zelf een fruitboom van een oud ras enten en meenemen. Ook is er de mogelijkheid om eigen entmateriaal te gebruiken. In dat geval is het nodig om jonge éénjarige loten mee te nemen.

De kosten zijn € 17,- inclusief één onderstam voor leden. Niet-leden betalen € 20,- inclusief een onderstam. Wilt u meer enten maken op onderstammen, dan kost dit per stam ca. € 2,- extra. Graag een heel scherp klein mesje meenemen. Wie van plan is vaker te gaan enten, kan speciale entmesjes kopen tijdens de workshop.

De workshop vindt plaats in de schuur bij Nora en Herman Kruithof, W.A.Nijenhuisweg 49, 8455 JT in Katlijk. Het maximale aantal deelnemers is 10 personen.

Aanmelden bij Dicky Nagelhout vóór 1 februari a.s.

via mail dickynagelhout@ziggo.nl of tel. 0513- 551317 / 06-37739678

Workshop snoeien van fruitbomen

Februari 2019

We gaan het weer proberen in 2019!

Nadat de workshop "fruitbomen snoeien" in het afgelopen voorjaar niet is doorgegaan door weersomstandigheden gaan we in 2019 een nieuwe poging doen. "Ergens" in februari zal Louis Strijker, ervaren amateurkweker van fruitbomen, de workshop voor ons verzorgen. Dit zal gebeuren in de tuin van Adri en Kees Bakker in Nieuweschoot, waar een stuk of 15 fruitbomen staan.

Een precieze datum is nog niet afgesproken met Louis, juist vanwege de onzekere weersomstandigheden.

Het adres is fam. Bakker, Rotstergaastweg 55, 8452 LA in Nieuweschoot.

Tijdstip: van 09.00 – ca. 12.00 uur.

De kosten bedragen voor leden € 6,- en voor niet-leden € 9,-.

Graag eigen snoeischaar en takkenschaar meenemen, want er is geen extra gereedschap beschikbaar. Er zijn ca. 10 plaatsen beschikbaar.

Wie wil meedoen aan de workshop kan zich uiterlijk 25 januari aanmelden bij Dicky Nagelhout, via mail dickynagelhout@ziggo.nl of tel. 0513- 551317. In januari zal meer bekend zijn over de juiste datum. Degenen die zich hebben aangemeld krijgen dan zo spoedig mogelijk bericht hierover.

Gardenista

15 - 19 mei 2019,

een datum om alvast in uw agenda te zetten

Kasteel Ophemert ligt in de Betuwe en wordt in mei het toneel van een nieuw groenevenement **Gardenista**.

Het gaat om een nieuw initiatief van onze vereniging Groei & Bloei. Er worden 25.000 enthousiaste tuinliefhebbers verwacht. Met

dit nieuwe initiatief moet Nederland weer een stukje groener worden door mensen enthousiast te maken om actiever met hun tuin om te gaan. Het is de bedoeling dat Gardenista een jaarlijks terugkerend evenement gaat worden.

Tijdens dit evenement komen straks tuinliefhebbers in contact met tuinontwerpers, hoveniers en kwekers.

Er worden 10 showtuinen aangelegd. Cor van Gelderen van Plantentuin Esveld in Boskoop is de voorzitter van de vakjury die de showtuinen gaat beoordelen. Een spiegeling met de Chelsea Flower Show gaat hierbij zeker op.

Behalve de showtuinen komt er op het terrein van Landgoed Ophemert een 1.200m² grote tent waar onder meer een landelijke, open competitie bloemschikken op verschillende niveaus zal plaatsvinden.

Daarnaast wil Gardenista een breed palet van planten laten zien, van éénjarigen tot grote bomen. Ze hoopt zo'n vijftig kwekers warm te krijgen om zich in Ophemert te presenteren. Meer informatie is te vinden op www.gardenista.nl

Jan Aandewiel

Ons jaarlijkse tuinenreisje op 6 en 7 september

Op 6 september vertrokken we, stipt om 8.00 uur, voor ons jaarlijkse tuinenreisje. Het regende, maar de diverse weer-app's voorspelden dat het in Brabant droog en zelfs zonnig zou zijn. Onderweg een stop voor een kop koffie, lekker na zo'n vroege start.

Aangekomen bij de Tuinen van Demen was het inderdaad droog al hielden we wel natte schoenen en sommigen zelfs natte voeten over van de wandeling door de diverse tuinkamers. Voor elk wat wils. Leuk was hier ook de lange rij begonia's aan de zijkant van de schuur. Wat later kregen we een goed verzorgde lunch.

De tweede tuin: Tuin aan het Boord was van een heel andere opzet, met diverse fraaie plekjes en mooie vijvers. Ook hier werden we voorzien van koffie en thee met wat erbij. Deze tuin was trouwens op 24 oktober te zien in Binnenste Buiten.

De laatste tuin van deze dag, de Walburgtuinen, sprak mij persoonlijk niet erg aan. Eerst kregen we een uitgebreide toelichting over het ontstaan, daarna konden we rondlopen. Ik heb het idee dat het de eigenaren een beetje ontkomt, ondanks de hulp van vrijwilligers. Hier konden planten worden gekocht.

Weer de bus in, naar het hotel, waar we met elkaar gezellig hebben gegeten. Na een overnachting en een elk wat wils ontbijt weer op weg naar de eerste tuin van die dag De Eendenpoel.

Ontvangst met koffie en thee en een inleiding. Het echtpaar vertelde dat ze na ons bezoek de verkoopakte van het geheel zouden gaan tekenen. De tuin met o.m. eilandborders met witte beplanting zag er mooi en zeer verzorgd uit. Lijkt me heel moeilijk dit achter te laten, al is dat natuurlijk een groeiproces. Tijdens ons afscheid kwam meneer pastoor ook nog even langs.

De volgende tuin, landgoed de Lievendael, ca 5 ha groot, met vijvers, een cottagetuin, moestuin, (fruit)bomen en een landschapstuin. Hier werden we ontvangen onder een 1-stoks hooimijt met koffie, thee en wat lekkers. Er was hier genoeg te zien, want behalve de tuin waren hier paarden, kippen en duiven, die o.m. huisden in twee prachtige duiventillen. Ook was er keramiek van de vrouw des huizes. Hier kregen we ook de lunch, o.m. met heerlijke pompoensoep.

De volgende tuin Jardin de Louise bestaat voor een deel uit een formele tuin met veel buxushaagjes. En hier heeft de buxusmot toegeslagen. Heel triest, want de struiken worden letterlijk kaal gevreten.

Verder waren hier tuinkamers, een Oosterse tuin met een grote vijver. Deze laatste ademde een bijzondere sfeer.

Onze laatste tuin was in Duitsland, Garten Lucenz-Bender. Hier werden we rondgeleid en hoorden we ook hoe de tuin er in het voorjaar en hoogzomer uitziet. Wat een werk verzetten deze twee heren. Er was bijna tijd tekort omdat ook in huis nog het nodige te zien was.

We sloten de reis af met een buffetdiner in Kleeve.

Eenmaal in de bus en weer in Nederland begon het te regenen. Toen mocht dat ook, wij hadden twee heerlijke, vaak zelfs zonnige dagen gehad. Na een hartelijk bedankje voor Thecla en Jannie en uiteraard onze chauffeur stonden we om 21.30 weer in Heerenveen.

Ellen Nissen-de Groot

Open Tuinenweekend(en)

Het Landelijk Open Tuinen weekend 2019 van Groei & Bloei zal komend jaar gehouden worden op 15 en 16 juni.

Afgelopen jaar hebben tuineigenaren van onze Friese afdelingen op een zestal weekenden hun tuinen opengesteld. Ook komend jaar zullen zij weer meedoen aan deze activiteit.

De data van de Open Tuinen Weekenden in 2019 zullen zijn:

25 en 26 mei	15 en 16 juni (Landelijk Open Tuinen Weekend)
29 en 30 juni	27 en 28 juli
10 en 11 augustus	31 augustus en 1 september.

Lijkt het u leuk om ook mee te doen met uw tuin of wilt u informatie, dan kunt u contact opnemen met Ineke van Oort. Opgave graag vóór 15 december 2018.

Mailadres : igvanoort@gmail.com

Interesse in meer foto's van de tweedaagse excursie naar Noord Brabant??

Ans en Jan Willem Vriesman hebben ruim 260 foto's gemaakt tijdens de tweedaagse tuinenreis.

Een kleine selectie hiervan staat op de website van onze afdeling. Foto's uit deze selectie kunt u opvragen bij de webbeheerder Aaltje Blom.

Wilt u meer foto's hebben van deze reis ? Dat kan ook.

Helaas is het bestand te groot om de foto's onverkleint via *wetransfer* te versturen.

Jan Willem biedt het volgende aan:

Als er belangstelling is kunnen alle foto's bij mij verkregen worden. Er is voor de onverkleinde originele maat een USB stick nodig van 4Gb.

Voor de echte foto enthousiasten zijn ze ook op RAW formaat te verkrijgen, maar dan is er een usb stick van 8Gb nodig.

Heeft u belangstelling dan horen we het graag. Ons e-mail adres is:

ans.vriesman@planet.nl .Eventuele usb sticks kunnen voorzien van naam en/of adres op een ledenavond met Ans meegegeven worden.

Ans en Jan Willem

Wist u dat....

..... de zaai- en stekclub op 16 november weer bij elkaar komt voor de jaarlijkse zadenruil?

..... je bij gebruik van de bonnen of je ledenpas al gauw meer geld bespaard dan het lidmaatschap van Groei & Bloei je kost? Je kunt korting krijgen op entreegelden van tuinen, bij aankoop van planten en nog veel meer.

..... en dat je buiten het kortingsboekje om ook bij enkele bedrijven in Friesland op vertoon van je ledenpas met korting kunt kopen, namelijk bij :

* Visser Plant in Lippenhuizen - 5% korting;

* Fa. Douma in Burgum - 10 % korting;

* Bloemsierkunst Soepboer in Leeuwarden - 10% korting.

Lief en leed in de tuin.

Nu in de winter is de tuin in rust en is er voor mij ook niets te doen. Wel genieten we van de vogels in de tuin waarvoor we voer neerleggen en ophangen. Er komen veel en diverse vogels waarbij we de grote bonte specht het meest bijzonder vinden. Het echtpaar specht komt om de beurt van de pindakaas pikken. Half januari bloeien de eerst kerstrozen en zelfs al een paar blauwe druifjes. De sneeuwkllokjes en de toverhazelaar (hamamelis) bloeien bijna.

Als de zon schijnt krijg ik al de eerste voorjaarskriebels en verheug ik me op de tijd dat ik weer de tuin in kan. Een groot deel van het jaar zitten we om half 10 met een kopje koffie al te genieten in de tuin. Er is ook veel werk te doen in de tuin maar naast inspanning is dat voor mij ook vooral ontspanning. Er komt van alles spontaan op en als ik onkruid niet herken wacht ik vaak maar even met uittrekken om te kijken wat het wordt. Alles wied ik met de hand.

Heel mooi vind ik in het voorjaar de wilde- of boshyacinten, ooit 5 bolletjes gekocht die in de loop van 18 jaar wel

honderden kleine bolletjes hebben voortgebracht, mooie weggevertjes b.v. bij de plantenruil van Groei en Bloei.

Naast het genieten zijn er ook minder leuke dingen en dat zijn dan vooral de slakken, die zijn dol op onze tuin. Ze zijn wel kieskeurig en eten graag van de hosta 's, de IJslandse papaver, zonnebloemen, kalebassen en allerlei jonge plantjes. Soms strooi ik wel Escar Go van Ecostyle, of ik zoek ze, maar als we dan op vakantie gaan en weer thuis komen zien we de ravage. Vorig jaar hadden we op het grind een grote mand staan en om de mand z.g. koperfolie.

De zaden van de sierkalebassen kwamen prima op en er verschenen bloemknoppen tot de slakken toesloegen en alles opraten. Ook de zonnebloemen die ik pas bij 15 cm. in de tuin zet worden meestal opgevreten, wat me er niet van weerhoudt om het volgend jaar weer te proberen.

In maart-april zal de grote prunus (soort Japanse kers waarvan ik de naam ben vergeten) weer prachtig in bloei staan, dit ondanks het feit dat de goudvinken ieder jaar weer van de knoppen komen eten. Zo valt er heel wat te beleven in onze tuin.

Alie Klaassen.

Bestuur Groei & Bloei afd. Heerenveen en Omstreken

Voorzitter (tijdelijk): *Jannie Koster - van Leeuwen*

Kromme Warren 26, 8539 RX Echtenerbrug
0514-542333; mail: jkvl@ziggo.nl

Secretaris: *Jitty Hoekstra*

Anjelierstraat 20, 8441EK Heerenveen
mail: info@heerenveen.groei.nl

Penningmeester: *Jan Aandewiel*

Hogeveensweg 2, 8415 AE Bontebok
0513-631687 / 06-20548122; mail: aandewiel.jan@gmail.com
IBAN-rek. NL97 INGB 0001 1814 80 t.n.v. KMTP Heerenveen

Lid Algemeen: *Ineke van Oort*

Eerste Compagnonsweg 43, 8415 AB Bontebok
0513-541703; mail: igvanoort@gmail.com
coördinatie Open tuinen

Lid Algemeen: *Ieke Schreuder*

Stellingenweg 15, 8421 DA Oldeberkoop
0516-451287; mail: postma.schreuder@planet.nl
coördinatie Groene Nieuwsberichten

Overig

Ledenadministratie: *Willy Dommerholt*

1^e Compagnonsweg 74, 8415 AD Bontebok
0513-542610; mail: wildv@upcmail.nl

Redactie Groene Nieuwsberichten:

*Ieke Schreuder, Dicky Nagelhout
Aaltje Blom (lay-out)*
mail: postma.schreuder@planet.nl

Webmasters: *Aaltje Blom, Dicky Nagelhout*

mail: blomkes@wxs.nl
website: www.heerenveen.groei.nl

Redactie Digitale Nieuwsbrief:

Dicky Nagelhout, Aaltje Blom
mail: dickynagelhout@ziggo.nl

tuinen en beplantingen

ontwerpen advies
realisatie en onderhoud

De tuin ; waar mens en natuur elkaar ontmoeten

Schoterlandseweg 46, 8455 JH Katlijk
Tel: (0513) 541845 / 0651178484
www.jansmashof.nl/ info@jansmashof.nl

Verstand van buiten leven.

NATUURLIJK BELEEF HET BUITENLEVEN

Welkoop is dé seizoenswinkel van Nederland. U kunt bij ons terecht voor producten en adviezen, toegespitst op de tijd van het jaar. Met steeds wisselende producten ziet onze winkel er dus telkens weer anders uit. Kom het buitenleven beleven in de winkel en laat u verrassen!

Neem ook eens
een kijkje op
www.welkoop.nl

HEERENVEEN

Jousterweg 16,
tel.: 0513 - 62 51 15

excursie De Holthof

bloemschikken

plantenruil